

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Warffum Alert!
T.a.v. de heer W. Munters
XXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXX

**Directoraat-generaal Klimaat
en Energie**

Directie Warmte en Ondergrond

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Datum 4 februari 2020
Betreft Verzoek tot intrekking winningsvergunning dan wel om intrekking
instemming met winningsplan Warffum

Ons kenmerk

DGKE-WO / 19261252

Geachte heer Munters,

Op 24 oktober 2019, gedateerd op 23 oktober 2019, is uw brief ontvangen waarin u uw zorgen uit over de gaswinning uit het gasveld Warffum en waarin u verzoekt om de winningsvergunning 'Warffumveld' dan wel de instemming met het winningsplan Warffum in te trekken. Ik wijs uw verzoek tot intrekking van de winningsvergunning en de instemming met het winningsplan Warffum af. In deze brief ga ik in op de door u ingebrachte punten en beargumenteer ik waarom de intrekking niet te rechtvaardigen is.

Mijnbouwbedrijven mogen alleen gas winnen als het veilig kan. De risico's bij gaswinning uit kleine velden zijn kleiner dan en niet vergelijkbaar met die bij gaswinning uit het Groningenveld. Dit heeft te maken met verschillen in de grootte van de gasvelden. Het Groningenveld staat in de top-10 van grootste gasvelden in de wereld. Een klein gasveld is gemiddeld duizend keer kleiner dan het Groningenveld en het grootste kleine gasveld op land - bij Annerveen - is nog steeds drieëndertig keer kleiner. Ook verschilt vaak de geologische opbouw van kleine gasvelden met die van het Groningenveld. Er is veel ervaring met gaswinning uit kleine velden, omdat er veel meer kleine velden zijn waaruit al decennialang gas wordt gewonnen.

U verwijst in uw brief naar het kleine veldenbeleid en de sluiting van de gaswinning uit het Groningenveld. In mijn brief van 30 mei 2018 aan de Tweede Kamer heb ik het beleid op gaswinning uit kleine velden uiteengezet. In deze brief wordt ingegaan op het feit dat er nog niet voldoende duurzame energie beschikbaar is om aardgas te vervangen. Daarom heeft Nederland ook de komende jaren nog aardgas nodig. Mijnbouwbedrijven winnen aardgas uit meer dan tweehonderd kleine Nederlandse gasvelden op land en op zee. Deze kleine velden leveren een aanzienlijk deel van het aardgas dat Nederland verbruikt. In 2018 leverden 241 kleine gasvelden in totaal 16 miljard m³ aardgas. Het aardgasverbruik was in datzelfde jaar 40 miljard m³.

Om de klimaatdoelen te halen wordt het gebruik van fossiele brandstoffen, waaronder ook aardgas, stap voor stap afgebouwd. Nederland werkt toe naar een CO₂-vrij energiesysteem in 2050. Er is tijd nodig om alle woningen aardgasvrij te maken. In deze overgangssituatie heeft aardgas de voorkeur boven steenkool en aardolie, omdat de uitstoot van broeikasgassen bij de verbranding van aardgas lager is.

Naast eigen gaswinning importeert Nederland ook aardgas uit andere landen. Dit komt in gasvorm via pijpleidingen uit Noorwegen en Rusland, en in vloeibare vorm (Liquid Natural Gas) met schepen uit andere delen van de wereld. Geïmporteerd gas veroorzaakt meer uitstoot van broeikasgassen bij de gaswinning en bij het transport naar Nederland. Daarom wil het kabinet gas in eigen land blijven winnen als dat veilig kan. Dat levert bovendien geld en werkgelegenheid op en maakt de Nederlandse energievoorziening minder afhankelijk van andere landen.

U vraagt in uw brief om intrekking van de winningsvergunning dan wel het instemmingsbesluit met het winningsplan. Uw verzoek tot intrekking doet u op grond van artikel 21, eerste lid onder i van de Mijnbouwwet en op grond van artikel 36, derde lid van de Mijnbouwwet. De minister van EZK is op grond van bovengenoemde artikelen bevoegd om een winningsvergunning respectievelijk een instemming met een winningsplan in te trekken op de daarin opgenomen intrekkinggronden. De intrekkinggronden zijn limitatief benoemd. In deze intrekkinggronden is intrekking op verzoek van een derde niet genoemd.

Op grond van artikel 21, eerste lid onder i van de Mijnbouwwet dan wel artikel 36, derde lid van de Mijnbouwwet kan de Minister van EZK een vergunning respectievelijk instemming geheel of gedeeltelijk intrekken in verband met veranderde omstandigheden of gewijzigde inzichten inzake de veiligheid voor omwonenden of het voorkomen van schade aan gebouwen of infrastructurele werken of de functionaliteit daarvan.

Het intrekkingverzoek heeft betrekking op:

- de winningsvergunning verleend op 30 mei 1963
- instemming met het winningsplan verleend op 4 juli 2005, kenmerk E/EP 5041436

Uw verzoek motiveert u met de volgende punten:

- Het winningsplan Warffumveld is van vóór Huizinge en daarmee volstrekt achterhaald.
- Warffum leidt grote schade door gaswinning uit het Groningenveld én het Warffumveld.
- Warffumveld en Groningenveld grenzen aan elkaar.
- Warffumveld sluiten in lijn met het beleid inzake kleine velden.
- Warffumveld sluiten in lijn met het beëindigen gaswinning in Groningen.
- Gevoelens van onveiligheid, onzekerheid en angst bij inwoners van Warffum en omgeving wegnemen.

Het winningsplan uit 2005 en het bijbehorende instemmingsbesluit gelden nog. Dit betekent dat de destijds beschreven volumes en winningsduur nog steeds van kracht zijn. De instemming ziet op een winning van een productievolume van maximaal 10.396 miljoen Nm³ tot en met uiterlijk 31 december 2024. Tot 1 juli 2019 heeft de NAM daarvan reeds 7.795 miljoen Nm³ gewonnen.

In 2014 heeft de NAM het winningsplan opnieuw beschreven op een manier die publieksvriendelijker is. Dit winningsplan heeft niet geleid tot een instemmingsbesluit. Gezien het feit dat het vigerende instemmingsbesluit nog dekkend is voor de winning, is dit ook niet noodzakelijk.

Naast de winningsduur en productievolume is het seismisch risico een belangrijk onderdeel dat actueel moet zijn. Voor de kleine velden actualiseert de NAM het

seismisch risico in een separate analyse (Seismisch risico voor kleine velden – achtergronden, risicoduiding en risicobeheersplan). NAM publiceert deze analyse op haar website en biedt deze tevens ter verificatie aan bij SodM. Het seismisch risico van het Warffum gasveld is in de loop der jaren niet gewijzigd. Dit is ook niet verwonderlijk: de eigenschappen van het gasveld veranderen niet door de gaswinning. Indien SodM constateert dat de NAM buiten de grenzen van het winningsplan loopt, kan het handhavend optreden.

Warffum ligt in het beïnvloedingsgebied van zowel het Groningenveld als het Warffumveld. Voor wat betreft bodemdaling wordt de afzonderlijke daling die elk veld veroorzaakt bij elkaar opgeteld. De cumulatieve effecten van de bodemdaling zijn beoordeeld. Ter plaatse van Warffum wordt de cumulatieve bodemdaling verwacht van 16 tot maximaal 24 cm. Omdat bodemdaling een geleidelijk en gelijkmatig verloop heeft, wordt als gevolg hiervan geen directe schade aan infrastructuur en gebouwen verwacht. Niet uitgesloten is echter dat de bodemdaling gevolgen kan hebben voor het normale beheer en het onderhoud van waterkeringen en waterlopen. Voor zover dat beheer onvermijdelijke meerkosten met zich meebrengt dan rust op de NAM de verplichting die schade overeenkomstig de regels van het burgerlijk recht te vergoeden.

Het seismisch risico zoals bepaald voor de kleine velden (kans op beven en de maximale beving) kan niet bij elkaar opgeteld worden. Het veld met het grootste seismisch risico bepaalt wat de kans op een beving is en wat de maximale beving kan zijn in dat gebied. Bij de beoordeling van de risico's wordt dus altijd uit gegaan van het scenario met de grootste risico's.

Het Groningenveld is ingedeeld in de Seismisch risico categorie III. Nu de gaswinning uit het Groningenveld zal worden beëindigd, kan het seismisch risico van het Warffumveld in de toekomst het bepalende seismisch risico worden. Het Warffum gasveld is ingedeeld in Seismisch risicocategorie II. Bij een categorie II veld dient de seismische monitoring een drempelwaarde van magnitude 1,5 te hebben en aangevuld te zijn met versnellingsmeters. Tevens dient er een seismisch-risicobeheersplan aanwezig te zijn. De NAM voldoet hier ruimschoots aan. Het feit dat het Warffum en het Groningenveld aan elkaar grenzen doet hier niets aan af.

Voor wat betreft uw redenering dat het sluiten van de winning uit het Warffumveld in lijn is met het beleid op gaswinning uit kleine velden en de versnelde afbouw van gaswinning uit het Groningenveld, verwijs ik u naar mijn eerder gegeven toelichting. Tevens wijs ik u erop dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraak van 6 november 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3738) heeft aangegeven dat uit de Tweede Kamerbrief over gaswinning uit kleine velden kan worden afgeleid dat het afbouwen betrekking heeft op de aardgasvraag en de winning van aardgas in Nederland als geheel, waarbij de gaswinning uit de kleine velden voorlopig juist wordt voortgezet.

Tot slot draagt u gevoelens van onzekerheid en onveiligheid aan ter motivering van uw verzoek tot intrekking. Ik ben mij zeer bewust van deze gevoelens. Echter gevoelens van veiligheid oftewel draagvlak zijn geen afzonderlijke weigeringsgrond is die in artikel 36 Mijnbouwwet wordt genoemd. Dit is tevens de redenering van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in haar uitspraak van 19 juni 2019, (ECLI:NL:RVS:2019:1946).

De bevoegdheid tot het (ambtshalve) intrekken van een vergunning of instemmingsbesluit is een instrument dat terughoudend dient te worden ingezet. Aan het besluit om de vergunning of instemming in te trekken dienen daarom zwaarwegende belangen ten grondslag te liggen.

Gelet op het feit dat er geen groter seismisch risico is en er geen andere inzichten zijn waarop de verleende winning moet worden beëindigd of beperkt, ben ik van oordeel dat er geen zwaarwegende veiligheidsbelangen zijn die een intrekking van de winningsvergunning of de instemming met het winningsplan rechtvaardigen. Uw verzoek wijs ik daarom af.

Hoogachtend,

Namens de minister van Economische Zaken en Klimaat

Mr. J.L. Rosch
MT-lid directie Warmte en Ondergrond

Tegen dit besluit kan degene wiens belang rechtstreeks bij dit besluit is betrokken binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit een gemotiveerd bezwaarschrift indienen bij de Minister van Economische Zaken en Klimaat, directie Wetgeving en Juridische Zaken, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Voor meer informatie over de rechtsmiddelen die u kunt aanwenden tegen een besluit van de overheid, verwijs ik u naar de brochure 'rechtsmiddelen (bezwaar en beroep) tegen beslissing overheid'. Dit document kunt u vinden op www.nlog.nl.